

22 d'octubre 1955

Sr. Joan Vicente
SANT FELIU DE GUIXOLS

Benvolgut amic:

Fou tan simpàtica l'estada a Sant Feliu fa vuit dies, que ni la meva senyora ni jo ens n'hem tret el gust de boca. Si, a més, vostès han estat tan amables de coronar la seva tasca amb cartes tan afectuoses com la seva i la del Montclar, o bé l'ama-bilíssim article de l'amic Vallverdú a "Ancora", en veritat li dic que més no pot desitjar persona humana: l'albir d'una nova amistat en el més noble dels redossos espirituals.

La seva carta, a més, m'ha impressionat. Cal que parli amb vostè seriosament, perquè vostè, si no m'enganyo, és d'aquells esperits purs que encara resten sortosament en aquest país. I un esperit pur no s'ha de perdre, no salment en la seva robusta definició, sinó en l'escomesa brutal amb la realitat. Vostè és home de muntanyes i coneix els cingles. Cal tenir el cap ferm per no estabellar-se en un món de paranys com el que vivim. Pensi, reflexioni, però no es deixi emportar per l'arrabat de la il·lusió momentània. El país es fa etern per homes com vostè. L'acció ja vindrà quan se li exigeixi la pròpia circumstància. Cal preparar-se, doncs, amb un pla metòdic, per a la realització del qual podem pensar -i somniar, si cal- conjuntament.

Sí, i a molta feina a fer, però encara hi ha molta més feina a preparar. Tenir unes idees i uns amics, és avui el que més importa. En aquest camp estis sempre a la seva disposició, i penso que no passaran mols dies sense que en poguem parlar llargament.

Mentrestant, té un camp magnífic d'acció. El mateix que ha vingut realitzant fins ara. Conrear la bellesa, ponderar els alts valors morals, fer veure a la gent que tot es transitori davant la permanència del país, és atacar de biaix la insanitat del nostre viure quotidià, ofegat per tanta escombraria mental.

Gràcies novament, en nom de la meva muller i propi. La satisfacció que en vam emportar de Sant Feliu serà inesborrable. Amb aquesta certitud, s'acomiada el seu bon amic,

mósfera de derrotismo pública y estimaban que el país no podía ser entregado al comunismo; sindicalistas decepcionados y estudiantes resentidos. Estos elementos elaboraron el programa extremista de 1919 (democrático, anticapitalista, nacionlista); el cual fué enterrado el año siguiente cuando Mussolini empezó a recibir subvenciones del gobierno y de los grupos industriales. Desde fines de 1920 los fascios se lanzaron a la calle. Al terrorismo comunista opusieron el terrorismo fascista; e la violencia, la fuerza. En algunos meses se agruparon alrededor de Mussolini unos cien mil hombres.

En las elecciones de mayo de 1921, que determinaron el triunfo de los extremistas e hicieron imposible el normal juego parlamentario, resultaron elegidos 31 diputados Fascistas. El 21 de junio su jefe se declaró antiparlamentario, antidemócrata y antisocialista. El 7 de noviembre constituía oficialmente el Partido, que por aquel entonces contaba ya con más de 300.000 adheridos. El cansancio de la debilidad gubernamental, acentuado por los gobiernos de Ivanoe Bonomi y del incapaz De Facta, llevó al paroxismo las pasiones. Dividida Italia en dos partidos, había de sucumbir al golpe de fuerza del más decidido. La huelga general decretada por la C.G.L. el 31 de junio de 1922 fracasó ruidosamente. El siguiente golpe lo dió Mussolini. Concentró a los fascistas, organizados militarmente, en los alrededores de Roma, y el 28 de octubre les dió la orden de avanzar sobre la ciudad. La "marcha sobre Roma" terminó con un acontecimiento sorprendente. Victor Manuel III aceptó las premisas del golpe de fuerza, y el 31 encargó la formación de un gobierno al caudillo de las "camisas negras".

LA DICTADURA Y LA IDEOLOGIA FASCISTA.- Es en la actualidad difícil decidir qué se proponía Mussolini en octubre de 1922. El mismo se complacía en asegurar que el fascismo no tenía dogma y que era una doctrina enmovimiento. Ello permite aseverar que más era hombre que sabía plegarse a las circunstancias y que en la acción hallaba fáciles